

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

3. Quomodò voluntas nostra est causa contingentiae rerum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

in externis lapsibus cauēdis, & faciendis pijs actionibus. Nā Spiritus sanctus nō pmittitur nec datur ociofis. Iuuat ergō Spiritus sanctus nostram voluntatem in pia actione. Quarē falsum est deliramentum Manichæorum, qui nullam actionem tribuebant voluntati, ne adiuuante quidem Spiritu sancto, quasi nihil interesset inter statum & voluntatem. Et quoniam voluntas nostra adiuuatur Spiritu sancto, & cum ipso agit, vt 1. Corin. 15. Non ego, sed gratia Dei mecum: igitur & præmium est operi ex gratia & misericordia propter Christum, licet Gratia sit potissima actio voluntatum reliquarum.

Ipsa quoq; naturalis libertas voluntatis, etiā post peccatum est causa contingentie nostrarum actionū. Contingens enim est illud, quod, priusquam esset, produci potuit, & non produci, accidens fieri, vel nō accidens fieri, sicut cras aliquem lecturum, vel nō lecturū. Et quoniam voluntas retinet illam libertatem ad ea quę sunt subiecta rationi, ad ciuilem iustitiam exigendam, ob id est causa contingentie nostrarum actionum.

Deus enim tamen præuidet, qui omnia nouit certitudinaliter, apud quē est præteritum, præsens, & futurū tempus idem, quia æternus. Iacobis. Apud quem nō est transmutatio: non tamen tollit modū agendi inditū nature, neq; priuat voluntatē naturali libertate sua, qua in creatione eam donauit. Determinat tamen Deus actiones sicut fiunt, permittit vt volūtas Saulis sic agat, & nō impellit vt secūs agat, sed decernit vbi Saulem repressurus sit, si secūs egerit. Deus tamen non cogit voluntatē. Omnia quoq; necessario fieri intelliguntur de rebus, actionibus, & gubernationibus diuinis, quę nō sunt subiecta rationi humanæ: illa enim fiunt, sicut à Deo ordinantur, mouentur & disponuntur. Act 17. In Deo viuimus, mouemur, & sumus, &c. Pluere, mori, &c. & id genus reliquę actiones, nō sunt in nostra potestate. Ca.